

§. XXI. Legitima unionum faciendarum potestas penes Summum Pontificem, atque Episcopum est. Cathedrales Ecclesias tantum conjungit Summus Pontifex (1), qui etiam cetera beneficia conjungendi amplam habet potestatem. Episcopus beneficia consociat suæ dioceseos, exceptis illis, quæ ab ejus jurisdictione exempta sunt, quæque Sedi Apostolicæ immediate sunt subjecta, aut perpetuo reservata (1). Cavere autem in primis Episcopus debet, ne suæ mensæ beneficia conjungat, propter lucri suspicionem, à qua abhorreere debet (2).

(1) Beneficia, quæ Sedi Apostolicæ perpetuo reservata non sunt, ab Episcopo uniri posse, modo hæc unio fiat ante eorum vacationem, tradit Garcia *de Benefic. part. 12. c. 2. n. 102.*, atque ita Sac. Congregatione Concilii definitum testatur. Consule Fagnanum *ad c. 8. de Exces. Prælat. n. 22. & seq.*, & Giraldum *Exposit. Jur. Pontific. part. 2. sect. 57. p. 878.*; in primis autem consule, qui ea de re accurate disputat, Benedictum XIV. *de Synod. dioces. l. 9. cap. 7.* Episcopi vero Italiæ, ac finitimarum Insularum, cum beneficia Sedi Apostolicæ reservata seminaris unire volunt, servare debent legem ea de re editam à Benedicto XIII. *in Const. Creditæ nobis calitus 67. t. 11. p. 409. Bullar. Roman. ed. sæpe cit.*

(2) *Clement. 2. de Reb. eccles. non alien.*

§. XXII. Conjunctioni Ecclesiarum, ac beneficiorum opponitur eorum divisio, per quam ex una Ecclesia, aut beneficio duo efficiuntur. Divisio hæc generatim est vetita, nisi eam postulet justa causa utilitatis, & necessitatis (1). In ea perficienda vocandi, audiendique sunt omnes, quorum interest, ac necessaria est auctoritas ejusdem, à quo conjunctio decernitur. Imo si non amplius existat causa, propter quam conjunctio facta est, puta quod cessaverit paupertas, aut vastatio, illa recte dissolvitur. Tunc autem beneficia recuperant naturam suam, eorumque collatio, aut presentatio ad illos redit, quorum ante unionem fuerat; nisi forte aliud constitutum sit.

(1) *Cap. 8. 26. 36. de Præben.*

SECTIO III.

DE COMMENDIS BENEFICIORUM.

XXIII. ad XXVI. Commendarum origo, & earum concedendarum causæ. XXVIII. A quo dentur commendæ, & qualis nunc earum natura sit?
XXVII. Varia de iis decreta. XXIX. Clerici Commendatarii.

§. XXIII.

Beneficia interdum clericis commendantur, unde ortæ beneficiorum commendæ, quarum origo sane vetus est. Initio commenda erat custodia, aut administratio vacantis Ecclesiæ, quæ tamdiu obtinebat, quamdiu ea careret Episcopo, à quo regeretur (1). Simili modo commendabantur parochiæ, & monasteria; atque hæc commendæ ad tempus erant, quoniam certo tempore cessabat causa, propter quam institutæ fuerant (2).

(1) S. Ambrosius *Ep. 2. col. 789. ed. cit. t. 3. Commendo tibi, fili, inquit, Ecclesiam, quæ est ad Forum Cornelii... donec ei ordinetur Episcopus.*

(2) Vide Concilium Aurelianense III. *Can. 18.* apud Labbæum *t. 5. col. 1279. ed. Ven.*, S. Gregorium M. *Ep. 38. l. 2. & Ep. 21. l. 6. opp. t. 2. col. 601. & 808. ed. indic.*, *Can. 16. 17. 18. 28. dist. 61.*

§. XXIV. Perpetuæ dabantur commendæ, cum eas perpetua causa postularet. Ita cum hostium impetu vastatæ fuissent cathedrales Ecclesiæ, atque illinc Episcopi discedere debuissent, Romani Pontifices vel illos aliis præficiabant cathedralibus Ecclesiis, quæ tunc vacarent, vel etiam ipsis Abbatias perpetuo commendabant, ut ex earum redditibus decenter viverent, ac simul Episcopalem potestatem exercerent (1). Sunt & alia commendarum, quæ quidem

perpetuæ erant, exempla, potissimum cum clericus non tantum ex beneficio haberet, quantum ei esset necessarium (2). Itaque justis de causis commendæ institutæ sunt, neque eas improbare quis potest, cum Episcopatus, parochiæ, monasteria commendantur Episcopis, & clericis ordine insignitis, quem beneficium postulat.

(1) S. Gregorius M. *Ep. 13. l. 3. col. 633. opp. t. 2. ed. Paris. 1705.* Agnellum Fundorum Episcopum, vastata ab hostibus ejus civitate, Terracinensis Ecclesiæ Episcopum constituit *ita ut, inquit, Fundensis Ecclesiæ Episcopus esse non desinas, nec curam, gubernationemque ejus prætereas.* Itaque duplex uni Episcopo Ecclesia, altera in titulum, altera in commendam data est. Similiter cum Paulinus Tauri in Sicilia Episcopus post civitatem à barbaris vastatam Messanam secessisset, ibi ei monasterium à Gregorio M. commendatum est *l. 1. Ep. 40. col. 528. opp. t. 2. ed. indic.*

(2) Multa hujus rei exempla sunt apud Joannem Diaconum *in Vit. S. Gregorii M. l. 3. c. 22. l. 4. c. 86. 90. 93. 97. col. 95. 177. 180. 185. tom. 4. opp. S. Gregorii.* Monasterium etiam S. Martini Episcopo commendatum fuisse, tradit Anastasius Bibliothecarius. Ita enim Ille Martino Episcopo Narniensi, & Abbati coenobii S. Martini suam de Martini P. exilio historiam *in Biblioth. PP. t. 12. p. 842. ed. Lugdun.* inscripsit: *quia cum Episcopatus apice Præpositura sanctitati tuæ, ob meritum summæ religionis, B. Martini monasterii penes urbem positi est à Summis Pontificibus delegata.* Beda quoque *Histor. l. 4. c. 18. p. 302. ed. Cantabrig. 1643.* memorat Joannem Archicantorem Ecclesiæ S. Petri, & Abbatem coenobii S. Martini Romæ, quem Agatho Summus Pontifex in Angliam misit. Quin etiam cathedrales Ecclesias interdum Abbatibus commendatas constat, atque hujus rei, præter ceteros, monumenta sunt apud Du-Chesnium *in Vita S. Leodegarii p. 604. & 618. t. 1. Histor. Franc. ed. Paris. 1636.*

§. XXV. Verum lapsu temporum laici ecclesiastica bona invadere cœperunt, potissimum vero Principes ea militibus commendabant, ut opes ad gerendum bellum haberent (1). Præter hunc morem, quem, invita Ecclesiastica jurisprudentia, turbulenta illa ætas induxerat, prorsus tollere studuerunt concilia ea tem-

pestate habita; præsertim vero Romani Pontifices diligentem dedere operam, ut ad Ecclesiam redirent, quæ violenter à laicis occupata fuerant (2). Ita factum est, ut sua denique Ecclesiæ restituerentur bona, & tunc potissimum clericis multa sunt commendata eorum, quæ pridem laici arripuerant, præsertim cum graves essent causæ, propter quas commendæ non permittendæ solum, sed etiam probandæ viderentur.

(1) Consule Thomassinum *Vet. & nov. Eccles. disciplin. part. 2. l. 3. c. 12.*

(2) Late hæc omnia persequitur Thomassinus *l. cit. c. 10. ad 21.*

§. XXVI. Scilicet ab infidelibus iterum occupatis locis sanctis, & inde ejectis Episcopis, opportunum visum est alios ipsis in Italia, & alibi Episcopatus, aut Abbatias commendare, ut his redditibus vitam ducerent. Accessit studium restaurandæ monasticæ disciplinæ, quæ in pluribus monasteriis pene sublata, extinctaque erat, & plures etiam clerici sibi commendata monasteria acceperunt, ut ea tuerentur, atque defenderent. Neque vero Summi Pontifices, aut Concilia factum suum improbari unquam posse existimabant, cum Episcopis, aut aliis clericis dabant redditus, & fundos, qui ad Regulares pertinebant. Illud ipsis curæ erat, ut laici Ecclesiæ bona non diriperent; sed semper amplam Ecclesiæ potestatem esse putarunt tribuendi ecclesiastica bona inter clericos, quibus ea magis pro temporum, locorum, ac personarum ratione concedenda videbantur (1).

(1) Commendæ neque laudari, neque improbari generatim possunt, uti animadvertit Rigantius *in Reg. 43. Cancellar. n. 49.* & sæpe multæ sunt causæ, quæ illas non tantum utiles, sed etiam necessarias faciunt. Synodus Tridentina rem omnem ex prudentia, ac pietate Romani Pontificis, atque ex temporum ratione æstimari voluit. Hinc Sedes Apostolica non nisi ex justis causis, rerumque, ac decorum habita ratione commendas concedit; quin etiam sæpe ab

ea rejectas constat preces ipsas Principum, qui commendas postulabant: adeo falsum est Romanos Pontifices, uti eos aliqui calumniantur, facile, ac sine delectu regularia beneficia clericis sæcularibus commendasse. Cuncta hæc late expendit Rigantius *l. c. n. 49. & seq.* Multa etiam de commendis habet Natalis Alexander *Histor. Eccles. sæc. 15. & 16. c. 7. art. 4. p. 193. seq. & Dissert. 12. art. 9. p. 552. t. 9. ed. cit.*

§. XXVII. Aliquando tamen valde auctus sine justa causa commendarum numerus mala intulit, quæ oportuit remove. Itaque Clæmens V. commendas sustulit, quæ non bene cognitæ, expensisque rebus datæ fuerant (1), & Benedictus XII., ac Leo X. commendas abrogarunt, quas in perniciem monasteriorum, atque ecclesiasticæ disciplinæ redundare animadverterunt (2). Synodus Tridentina monasteria in posterum vacatura tantum spectatæ vitæ Regularibus concedi jubet, eaque monasteria, quæ sunt capita, ac primates Ordinum, jure commendæ aliquem retinere prorsus vetat; reliqua vero monasteria jam commendata, quæ suos habent conventus, Romano Pontifici committit, ut iis pro sua pietate, & prudentia Regulares præficiat, quantum ratio temporum ferre potest (3).

(1) *Extravag. 2. de Præben. int. commun.*

(2) Vide Raynaldum *ad an. 1335. n. 67. & ad an. 1553. n. 31. p. 49. 199. & 590. t. 25. ed. Lucæ*, & Bullam Reformationis editam à Leone X. in Concilio Lateranensi V. t. 9. *Collect. Harduini.*

(3) *Concil. Tridentinum Sess. 25. c. 21. de Regular.*

§. XXVIII. Hodie justis de causis commendæ dantur, & dantur ab uno Romano Pontifice, cui tantum potestas est relaxandi canones, qui regularia beneficia clericis sæcularibus concedi vetant (1). Verbis autem potius, quam re nunc à beneficiis Commendæ differunt, quoniam & hæc in perpetuum dantur, & titulum præstant ad ordines suscipiendos (2), & clerici commendatarii iisdem ferme prærogativis, ac juribus, quibus

beneficiarii, fruuntur. Quare liberam habent reddituum administrationem, & jus præsentandi, eligendi, conferendi; verum monasteria visitantur à regularibus superioribus, quibus subsunt, atque ad eos regimen, & cura pertinet regularis instituti (3).

(1) *Cap. 27. de Elect., Cap. Cum de beneficio de Præben. in 6. Concilio Tridentinum Sess. 14. c. 10. de Reform.*

(2) *Consule Giraldum Expos. Jur. Pontific. par. 2. sect. 54. n. 7. p. 874.*

(3) *Concilium Tridentinum Sess. 25. c. 20. de Regular. Vide etiam Constitutio in Pastoralis 187. Innocentii X. in Bullar. t. 6. par. 3. p. 281. & Constitutionem Exponi 29. Alexandri VII. t. 6. par. 4. Bullar. p. 31.*

§. XXIX. Clerici commendis aucti, ut plurimum, suam habent mensam à conventuali distinctam (1), & quartam ejus partem in Ecclesiæ necessitates, aut in pauperum alimenta conferre debeat (2). In Gallia coguntur sacros ordines suscipere; similiter in Italia, aliisque regionibus ad sacros capiendos ordines, & ad assiduam quoque moram adiguntur, ubi commendis animarum cura vel monachorum, vel sæcularium adjuncta sit (3). Semper autem beneficia commendata pristinam retinent naturam suam, quamquam longo usu iis concedantur, qui ejusdem ordinis, atque instituti, ac veri titulares non sunt (4).

(1) *Gregorius XIII. Const. Superna 28. §. 9. Bullar. t. 4. par. 3. p. 275.* Quæ constitutio quamquam loquatur de monasteriis Ordinis Cisterciensis; tamen conveniens est, inquit Fagnanus *in c. 21. de Rescript. n. 2.*, ut servetur etiam in aliis ordinibus monachorum.

(2) Id vero pertinet ad monasteria commendata, quæ mensam habent separatam; nam cum communis mensa est, dari debet tertia pars omnium fructuum monasterii commendati pro omnibus illis oneribus supportandis, & sustentatione monachorum, ut inquit Leo X. *Const. Supernæ 8. §. 10. Bullar. t. 3. par. 5. p. 396. ejusd. ed. saepe cit.*

(3) *Consule Fagnanum in c. de Capel. monachor. n. 1. & seq.*, qui recte animadvertit, quod residentia lege tenetur, sacros-

que ordines suscipere debet Commendatarius, cum ad ipsum, non item, cum ad monasterium, & conventum cura animarum pertinet. Vide etiam Gallemart. *Adnot. ad Concil. Trident. Sess. 6. c. 2. de Reform.*

(4) Vid. Fagnanum *l. c. n. 16.*

SECTIO IV.

DE PENSIONIBUS ECCLESIASTICIS.

XXX. Pensio quid?	siones imponantur?
XXXI. Quis pensionem constituat?	XXXIV. Quæ beneficia pensionibus non subiciantur, & quis eas habere possit?
XXXII. Pensio realis, & personalis.	XXXV. Quomodo pensio extinguatur?
XXXIII. Quibus de causis pen-	

§. XXX.

Pensio in re canonica est certa pars reddituum, qui ex alieno beneficio detrahuntur, atque alicui clerico justa de causa, & legitima auctoritate assignantur. Antiquissima est origo pensionum, & earum in Chalcedonensi (1), atque Ephesino Concilio (2) exempla sunt. Nam æquum judicaverunt Patres, ut clerici pauperes, qui justis de causis Ecclesiæ suæ non deservirent, ex ecclesiasticis bonis alimenta obtinerent.

(1) Concilium Chalcedonense *act. 10. 12. t. 2. Concil. col. 544. 562. Collect. Harduini.*

(2) Concilium Ephesinum *act. 7. Epist. ad Synod. Pamphil. t. 1. Concil. col. 1625. Collect. ejusd.* Alia etiam occurrunt exempla pensionum, quæ concessæ sunt Episcopis vel senio confectis, vel hostium impetu Sede pulsis, vel clericis in monasterium ad agendam poenitentiam coniectis apud S. Gregorium M. *l. 3. Ep. 55. l. 5. Ep. 12. l. 13. Ep. 5. col. 665. 737. 1218. opp. t. 2., & apud Joannem Diaconum in ejus VII. l. 3. c. 27 & l. 4. c. 39. col. 27. & 152. t. 4. opp. ejusd. S. Gregorii M. ed. cit.*

§. XXXI. Initio pensiones detrahebantur ex Ecclesiæ redditibus, qui in unam arcam confluebant; ideo-

que Episcopus poterat; cum justa adesset causa, ex communi arario horum reddituum partem decerpere, eamque clericis non servientibus assignare. At institutis beneficiis, & singulis adscriptis redditibus suis, jus constituendarum pensionum ad unum Romanum Pontificem delatum est. Cum enim per pensiones beneficia scindantur, aut iis onus imponatur, quod utrumque sacris canonibus vetitum est (1); necessario requiritur auctoritas Summi Pontificis, qui relaxatis canonibus pensiones constituat.

(1) *Cap. 8. de Præben., Cap. 7. de Censib.*

§. XXXII. Nunc igitur ab uno Romano Pontifice pro ampla illa, qua in Ecclesia pollet, auctoritate pensiones imponi possunt. Haud tamen desunt, qui etiam Episcopo hanc potestatem adscribunt (1); sed omnes inter pensionem à Pontifice, atque ab Episcopo impositam magnum discrimen faciunt. Nam pensio Pontificis ipsi hæret beneficio, cum quo transfertur ad omnes ejus possessores; at Episcopi pensio solum afficit beneficiarium, cujus obitu extinguatur (2).

(1) Consule Vallensem *de Benefic. l. 4. tit. 2.,* Garciam *de Benefic. par. 1. c. 5. §. 2.,* & Fagnanum *in c. 21. de Præben. n. 14. & seq.,* qui late, ac diligenter totum hoc argumentum persequitur.

(2) Monet tamen Fagnanus *l. c. n. 31.,* quod *quidquid de jure sit, usus Sedis Apostolicæ ubique receptus habet,* ut pensiones à solo Pontifice imponantur.

§. XXXIII. Justis autem de causis pensiones imponuntur, veluti si beneficium sit litigiosum, ita ut inter duos de eo litigantes concilianda concordia sit (1); si illud permutetur, aut resignetur (2); si clericus de Ecclesia sua benemeritus, aut inops sit, aut mala valetudine laboret; denique clerico Ecclesiæ utili pensio conceditur, ut inde honeste vivat. Pensio moderata esse debet, ut beneficiario supersint redditus, cum quibus vitam traducere possint, ac præterea beneficii on-

ra sustinere. Hinc in beneficiis, ex quibus pensiones detrahuntur, sola tertia, aut dimidia fructuum pars à Pontifice reservari solet (3).

- (1) *Cap. 21. de Præben., Cap. 5. de Transact.*
 (2) *Cap. 4. de Cleric. ægot. vel debilit., c. 6. de Rec. perm.*
 (3) *Consule Fagnanum in c. Nisi essent de Præben. n. 27.*

§. XXXIV. Cathedrales Ecclesias, quæ annuos ducatos mille, & parochiales, quæ centum suis fructibus non superant, Tridentina Synodus pensionibus onerari vetat (1). Sed nunc in parochis omnibus indiscriminatim pensiones non imponuntur, ut Parochus integros habeat redditus, cum quibus pauperibus opem ferre possit (2). Quamquam autem pensiones proprie beneficia non sint, tamen beneficii loco sunt, quoniam ex ecclesiasticis bonis decerpuntur, & ideo non nisi clericis dantur (3), ac per matrimonium amittuntur, nisi quem Sedes Apostolica lege solverit (4). Porro clerici pensione ditati officium B. Virginis quotidie recitare debent (5).

- (1) *Concilium Tridentinum Sess. 24. c. 17. de Reform.*
 (2) *Benedictus XIII. Const. Quanta apud Ferrarium Bibliothec. verb. Pensio, qua porro constitutione confirmatum est, edictum, quod pridem Innocentius XIII. ea de re miserat.*
 (3) *S. Pius V. Const. Sacrosanctum 98. tit. 4. par. 3. p. 38 Bullar., & Sixtus V. Const. Cum Sacrosanctam 141. §. 2. t. 5. par. 1. p. 47. ejusd. saepe cit. ed. Rom. ult. locum colligens deo.*
 (4) *Sunt qui privilegio Sedis Apostolicæ ecclesiasticas pensiones retinent, quamquam uxorem habeant, & quamquam clericali tonsura insigniti non sint. Consule Ferrarium Bibliothec. de b. Pensio.*
 (5) *S. Pius V. Const. Ea proximo 186. §. 1. t. 4. par. 3. cit. Bullar. p. 186.*

§. XXXV. Pensio tamquam usufructus extinguitur morte clerici, qui ea vivens fruebatur; nisi ipse à Sede Apostolica in alium transferendæ pensionis facultatem obtinuerit. Quo privilegio fruuntur Cardinalis, & alii, quibus illud à Summo Pontifice datum est; &

hi quidem non integram pensionem, sed dimidiam ejus partem in alium transferre possunt (1). Tollitur etiam pensio per redemptionem, quæ fit repræsentatis, hoc est mature factis aliquot annuis pensionum solutionibus; sed ea in re Summi Pontificis auctoritas necessaria est (2). Denique pensio amittitur Religionis professione, matrimonio, degradatione, crimine hæresis, aut læsæ majestatis, ceteris fere modis, quibus beneficia amittuntur (3).

- (1) *Innocentius XI. Const. Circumspecta 32. t. 8. Bullar. p. 47.*
 (2) *Verum intra sex menses post captam beneficii possessionem redimi, ac deleri pensiones vetat Benedictus XIV. Const. In sublimi 30. t. 1. ejus Bullar. p. 47. ed. Romæ seu Ven. 1754.*
 (3) *Confer Cabasut. Theor. & præj. jur. Canon. l. 2. c. 14. n. 15. & seq.*

SECTIO V.

DE ADIPISCENDA BENEFICIORUM POSSESSIONE.

- XXXVI. Beneficii possessio capienda. XXXVIII. Regula de annali possessore.
 XXXVII. Juramentum à Beneficiario præstandum. XXXIX. Regula de triennali possessore.

§. XXXVI.

Satis non est, aliquem beneficium obtinuisse, nisi etiam ejus possessionem adipiscatur, ut fructus capiat, suosque faciat. Generatim qui beneficium conferendi, is etiam possessionis tradendæ jus habet; sed hoc plerumque alteri committi solet, & olim quidem ad Archidiaconum pertinebat (1). Cum possessio traditur, externa quædam adhibentur signa, quibus ea significatur. Ita ex. gr. Canonici accepto libro, pulsato tintinnabulo, ceterisque similibus signis, Parochi autem possessionem capiunt, cum Ecclesiam ingrediuntur.

- (1) *Cap. 7. de Offic. Archidiacon.*

§. XXXVII. Qui possessionem tribuit merus minister est, qui rem totam gerit collatoris jussu, & auctoritate. Quare hoc tantum curat, ut collationis litteræ exitum consequantur; neque ejus est judicare, num clericus beneficio donatus eo sit revera dignus, an secus; nisi hoc forte negotium ei commissum fuerit, quia tunc non nisi re cognita beneficii possessio danda est (1). Capta possessione, qui beneficium obtinuerunt cum cura animarum, intra duos saltem menses coram Episcopo, aut ejus Vicario generali fidei professionem per semetipsos emittere debent (2); aucti vero Canonicatu, aut Dignitate in Ecclesia cathedrali non solum coram Episcopo, aut Vicario generali, sed etiam coram Capitulo idem præstant (3). Nisi id fiat, inutilis possessio est, neque fructus quis facit suos.

(1) Huc spectant litteræ *in forma dignum*, aut *in forma commissaria*, de quibus actum est tit. 5. sect. 3. §. XLII. p. 333. Vide etiam Garciam *de Benefic. par. 6. c. 2. n. 1. & seq.*

(2) Fidei professio per procuratorem emitri non potest; qua in re emendandus est error illorum, qui id per procuratorem fieri posse arbitratur. Consule Benedictum XIV. *Instit. Eccles. 60. §. 3. & Giraldum Exposit. jur. Pontific. par. 2. sect. 136. p. 1011.*

(3) Concilium Tridentinum Sess. 24. c. 12. *de Reform. Pius IV. Const. In Sacrosancta 102. & Const. Injunctum 103. Bullar. t. 4. par. 2. p. 201. & 204.* Canonici collegiarum Ecclesiarum hujus faciendæ professionis nulla lege obstringuntur; sed tamen etiam hi pluribus in locis vel peculiari lege, vel consuetudine hanc professionem emittunt. Sic in locis, ubi obtinet Concilium Romanum habitum à Benedicto XIII. an. 1725., multi sunt, qui ea lege tenentur. Confer. Giraldum *l. c.*

§. XXXVIII. Illud in primis efficit capta possessio, ut qui eam anni spatio retinuit, is inde dimoveri, aut beneficium alteri, qui illud impetrarit, adscribi nequeat, nisi primum lis petitorio judicio finita sit. Quod jus constituit *Regula 35. Cancellariæ*, quæ vulgo dicitur *de annali possessore*, & quæ duabus constat partibus. Nam sancitum est primum, ut qui beneficium impetrat, quod alter per annum tranquillo, & quie-

to animo retinuit, significare debeat nomen, & gradum possessoris, proferre causam apertam, & perspicuam, propter quam ei retinendi beneficii jus esse negat, temporis, quo in ea possessione versatus est, cursum ostendere; deinde ut intra sex menses possessorem in judicium vocet, & causam intra annum usque ad sententiam persequatur (1).

(1) Consule Rigantium *ad hanc Regul. 35.*

§. XXXIX. Est & alia regula *de triennali possessore*, quæ inter regulas Cancellariæ est 36. numero, atque in re beneficiaria quadragenariæ præscriptionis vice fungitur. Ea vero cautum est, ut qui procul à labe vitioque simoniæ trienni spatio beneficium obtinuit quovis titulo, etiam *colorato*, ut vocant, is nullis amplius molestiis affici, neque à possessione dimoveri possit, atque omnes ejus beneficii *impetrationes*, quas dicunt, irritæ habeantur. Quæ triennalis possessio ut tantum valeat, pacata esse debet, eaque ut explorata sit, satis est ostendere possessionem, quam quis revera adeptus est. Nam qui illam semel apprehendit, ac post triennium retinet, in ea semper perseverasse censetur, nisi secus ostendatur (1).

(1) Vide etiam Rigantium *ad Regul. 36.*

TITULUS XV.

DE CENSIBUS, EXACTIONIBUS, ET PROCURATIONIBUS.

I. Census quid?	IV. Subsidium charitativum.
II. Quando census ab Episcopo
constituatur?	V. ad VIII. Procuratio.
III. Cathedralicum.	IX. Portio canonica.

§. I.

Non solis aluntur Clerici beneficiorum fructibus sed & alia habent emolumenta, aliasque obven-
Tom. II. Tt